

■ ARHITEKTŪRAS KONKURSI

■ ARHITEKTŪRAS KONKURSS?

Latvijas
Arhitektu
savienība

■ KAS IR LABS ARHITEKTŪRAS KONKURSS?

SKAIDRS KONKURSA UZDEVUMS

- kvalitatīva priekšizpēte,
- skaidri definēts konkursa mērķis un uzdevumi,
- saprotama projektēšanas programma.

GODĪGA KONKURENCE

- visiem vienlīdzīga informācija,
- anonimitāte līdz rezultātu paziņošanai,
- samērīgas prasības,
- pietiekams piedāvājuma izstrādes laiks.

PROFESIONĀLA ŽŪRIJA

- žūrijas neatkarības princips,
- profesionālās kompetences nozīme,
- vērtēšanas kultūra.

CAURSPĪDĪGUMS

- publiski konkursa rezultāti,
- anonimitāte,
- konkursa norises procesa dokumentēšana.

KONKURSA REZULTĀTA ĪSTENOŠANA

- konkursa pasūtītājam jānodrošina sadarbību ar konkursa uzvarētāju.

■ KAS JAUNS KONKURSU LABAS PRAKSES VADLĪNIJĀS?

ARHITEKTŪRAS UN / VAI PILSĒTPLĀNOŠANAS KONKURSS

KONKURSA IZSTRĀDES PROCESS

- Konkursa nepieciešamība
- Jautājumi / Problēmas
- Ieceres
- Mērķi
- u.c.

Programma

KONKURSA NORISE

- Idejas izstrāde
- Vīzijas izstrāde
- Arhitektoniskā stilistika
- Problēmu risinājums
- u.c.

Konkursa
priekšlikums

VĒRTĒJUMS

- Labi risinājumi
- Slikti risinājumi
- Oriģinalitāte
- Stilistika
- u.c.

Žūrijas lēmums

REZULTĀTS

- Devīžu atšifrējums / Uzvarētāju paziņošana
- Pretendentu kvalifikācijas vērtējums
- Sarunu procedūra ar godalgotajiem konkursa pretendentiem

1,5 - 2 mēneši

min. 3 - 4 mēneši

2 - 4 nedēļas

■ KAS JAUNS KONKURSU LABAS PRAKSES VADLĪNIJĀS?

VADLĪNIJU UZBŪVES STRUKTŪRA

Vadlīņu uzbūve veidota trijos līmeņos

no vispārīgā uz konkrēto – no principiem līdz procedūrām un praktiskai piemērošanai:

1. Normatīvi – konceptuālais līmenis:

mērķi, principi, definīcijas

2. Organizatoriskais līmenis:

konkursa veidi, žūrijas komisija, konkursa dalībnieki

3. Procesuālais līmenis:

konkursa norise – godīgs, profesionāls un caurspīdīgs process, balstīts skaidros kritērijos; anonimitāte, vērtēšana, rezultāti, autortiesības, godalgas

■ KAS JAUNS KONKURSU LABAS PRAKSES VADLĪNIJĀS?

KONKURSU VEIDI

Konkursu iedalījums pēc **veida** un **kārtu skaita**:

- Ideju konkurss
- Atklāts arhitektūras (metu) konkurss
- Slēgts (uzaicināts) konkurss
- Atklāts konkurss ar uzaicinātiem dalībniekiem
- Divu / vairāku kārtu konkurss
- Starptautisks konkurss
- Alternatīvi konkursu veidi (plenēri, darbnīcas, hakatoni)

Konkursa veids tiek izvēlēts atbilstoši **projekta mērogam** un **sarežģītībai**

■ KAS JAUNS KONKURSU LABAS PRAKSES VADLĪNIJĀS?

KONKURSU GODALGAS

- Samērīguma princips
- Kopējā godalgu apjoma atbilstība:
 - konkursa projekta apjomam
 - detalizācijai
 - realizācijas izmaksām
- Godalgu sadalījuma ieteicamā proporcija 4 : 3 : 2 : 1
- Atlīdzība divu kārtu konkursos
- Balvu fonda nemaināmība

■ KAS JAUNS KONKURSU LABAS PRAKSES VADLĪNIJĀS?

KONKURSA ŽŪRIJAS KOMISIJA

Žūrijas komisijas sastāvs:

- Profesionāli, praktizējoši speciālisti (ar līdzīgu objektu projektēšanas pieredzi)
- Neatkarīgi žūrijas komisijas locekļi (bez interešu konflikta)
- Žūrijas komisijas locekļi nepāra skaitlī (vismaz **5 locekļi**)
- Žūrijas komisijā vairākums (vismaz 1/3 daļa) - **arhitekti / nozares speciālisti**

Žūrijas komisijas darba principi:

- Parakstītas žūrijas komisijas **locekļu interešu konflikta deklarācijas**
- Konkursa darbi tiek vērtēti **anonīmi** pēc nolikumā **noteiktajiem vērtēšanas kritērijiem**
- Strukturēts un argumentēts žūrijas komisijas **kopējais lēmums**
- Individuāli žūrijas komisijas locekļu vērtējumi

■ KAS JAUNS KONKURSU LABAS PRAKSES VADLĪNIJĀS?

KONKURSA DARBU IZMANTOŠANA, PUBLICITĀTE UN AUTORTIESĪBAS

- Konkursa darbu publicitāte
- Arhitektu profesionālo tiesību aizsardzība
- Autortiesības saglabājas darba autoram
- Mantisko tiesību pārejas iespējamības noteikumi
- Neapbalvoto darbu ideju izmantošanas noteikumi
- Pasūtītājs iegūst lietošanas tiesības
- Skaidri noteikta darbu izmantošana

■ KAS JAUNS KONKURSU LABAS PRAKSES VADLĪNIJĀS?

Konkurss **atbilst labajai praksei**, ja atbilst **LAS konkursu labās prakses vadlīnijām**, kā arī:

KVALITATĪVS PROCESS

- Veikta kvalitatīva **priekšizpēte**
- Skaidri definēts **mērķis, uzdevums, detalizācijas pakāpe**
- Atbilstoši izvēlēts **konkursa veids**
- Vienlīdzīgi noteikumi un **vienāda informācija visiem**
- Pietiekams laiks kvalitatīvam piedāvājumam
- Process ir **godīgs, profesionāls, caurspīdīgs**
- Skaidri definēti **vērtēšanas kritēriji**
- Nodrošināta **anonimitāte**

KVALITATĪVS REZULTĀTS

- Samērīgs **godalgu fonds**
- Iesaistīti **neatkarīgi eksperti**
- Kompetenta un neatkarīga **žūrija**
- Konkursa rezultāti ir **publiski pieejami**
- Pasūtītājs **respektē konkursa rezultātus**
- Nodrošināta sadarbība ar konkursa uzvarētāju un **projekta īstenošanas iespēja**
- Pamats vienošanās ar konkursa uzvarētāju

Par **sliktu praksi** ir uzskatāmas darbības vai bezdarbība, kas norāda uz acīmredzamu normatīvo aktu pārkāpumu, profesijā pieņemtas ētikas prasību pārkāpumu, vadlīnijās norādīto principu pārkāpumu.

■ KAS JAUNS KONKURSU LABAS PRAKSES VADLĪNIJĀS?

KONKURSU VADLĪNIJU NOZĪME LAS

LOMA UN FUNKCIJA

- Veido vienotu **profesionālo standartu**
- Veicina konkursu nozīmi **arhitektūras kvalitātei**
- Nodrošina pamatu dialogam ar Valsts un pašvaldību institūcijām
- Mazina iespējamus **strīdu un interpretācijas riskus**
- Kalpo par pamatu **LAS konsultatīvajai lomai**

IETEKME UN REZULTĀTS

- Stiprina LAS kā profesionālās **kvalitātes garantu**
- Paaugstina konkursu kvalitāti
- Veicina **godīgu profesionālu konkurenci**
- Aizsargā projektu autorus
- Stiprina sabiedrības uzticēšanos arhitektūras konkursiem

■ KO IEGŪST PASŪTĪTĀJS?

- iespēju salīdzināt vairākus risinājumus,
- profesionālu dialogu par arhitektūras un būvētās vides kvalitāti,
- caurspīdīgu un uzticamu procesu,
- lielāku sabiedrības uzticēšanos,
- ilgtermiņā — kvalitatīvu vidi un ilglaicīgu rezultātu.

Labi organizēts konkurss samazina riskus un palīdz pieņemt kvalitatīvākus lēmumus.

■ KAS IR LABS ARHITEKTŪRAS KONKURSS?

RĪGAS FILHARMONIJA

Autori:
“MARK
ARHITEKTI”,
“Mailītis A.I.I.M.”,
“LABIE KOKI
projekti”,
“Annas koku
skola”,
Müller-BBM
Acoustic
Solutions GmbH

Latvijas
Arhitektu
savienība

ŽŪRIJAS GIDA **MĒRĶIS**

- Profesionāls kvalitātes instruments arhitektūras konkursiem
- Stiprināt un uzlabot žūrijas komisijas darba kvalitāti
- Nodrošināt objektīvu un profesionālu lēmumu pieņemšanu
- Nostiprināt profesionālo atbildību
- Samazināt reputācijas un procesa riskus

ŽŪRIJAS GIDA **PIEMĒROŠANA**

- Publiskos un privātos arhitektūras konkursos,
- Ja LAS nominē žūrijas komisijas locekli

ŽŪRIJAS GIDS DEFINĒ KĀ NODROŠINĀT KVALITATĪVU LĒMUMU PIENĒMŠANU

■ ARHITEKTŪRAS KONKURSI EIROPAS KONTEKSTĀ

Arhitektūras projektu konkursi
Galvenais politikas instruments, kas
apvieno kvalitatīvas un ekonomiskās
priekšrocības

ACE un UIA kopīgā deklarācija par godu ACE X ARCH-E arhitektūras projektu
konkursu konferencei, kas notika 2026. gada 23. aprīlī Briselē

■ ARHITEKTŪRAS KONKURSI EIROPAS KONTEKSTĀ

ARHITEKTŪRAS KONKURSU (ADC) NOZĪME

- pārbaudīts instruments kvalitatīvas būvētās vides sasniegšanai, kas balstās uz:

- skaidru procedūru
- neatkarīgu profesionālu vērtēšanu
- vienlīdzīgu attieksmi pret dalībniekiem
- nodrošina labākā risinājuma izvēli konkrētam uzdevumam

- veicina – kvalitāti, inovāciju, dizaina izcilību

KONKURSI kā attīstības instruments veicina inovāciju un radošumu, piemēroti gan lieliem, gan maziem projektiem, nodrošina jauno

arhitektu piekļuvi tirgum

Latvijas
Arhitektu
savienība

Architectural Design Competitions A Key Policy Tool Combining Qualitative & Economic Advantages

ACE and UIA Joint Declaration on the occasion of the ACE X ARCH-E Conference on Architectural Design Competitions organised on 23 April 2026 in Brussels

Architectural design competitions (ADCs) are a proven tool for achieving quality in the built environment. They are based on clear procedures, independent professional evaluation and equal treatment of participants, with the objective of identifying the best proposal for a given task.

The Architects Council of Europe (ACE) and the International Union of Architects (UIA) reaffirm their commitment to these principles and to their consistent application, urging public authorities and private clients to pursue quality, innovation and design excellence through architectural design competitions.

Further to the benefits ADCs offer to clients, competitors, and society, as listed in the joint **Declaration Architectural Design Competitions: A Key Policy Tool to Ensure Quality in the Built Environment** presented in the framework of the Conference on International Design Competitions organised by the UIA and ACE on 25 October 2019 at the UNESCO Headquarters in Paris, the ARCH-E project has revealed additional advantages.

■ ARHITEKTŪRAS KONKURSI EIROPAS KONTEKSTĀ

zt:

ARCH E

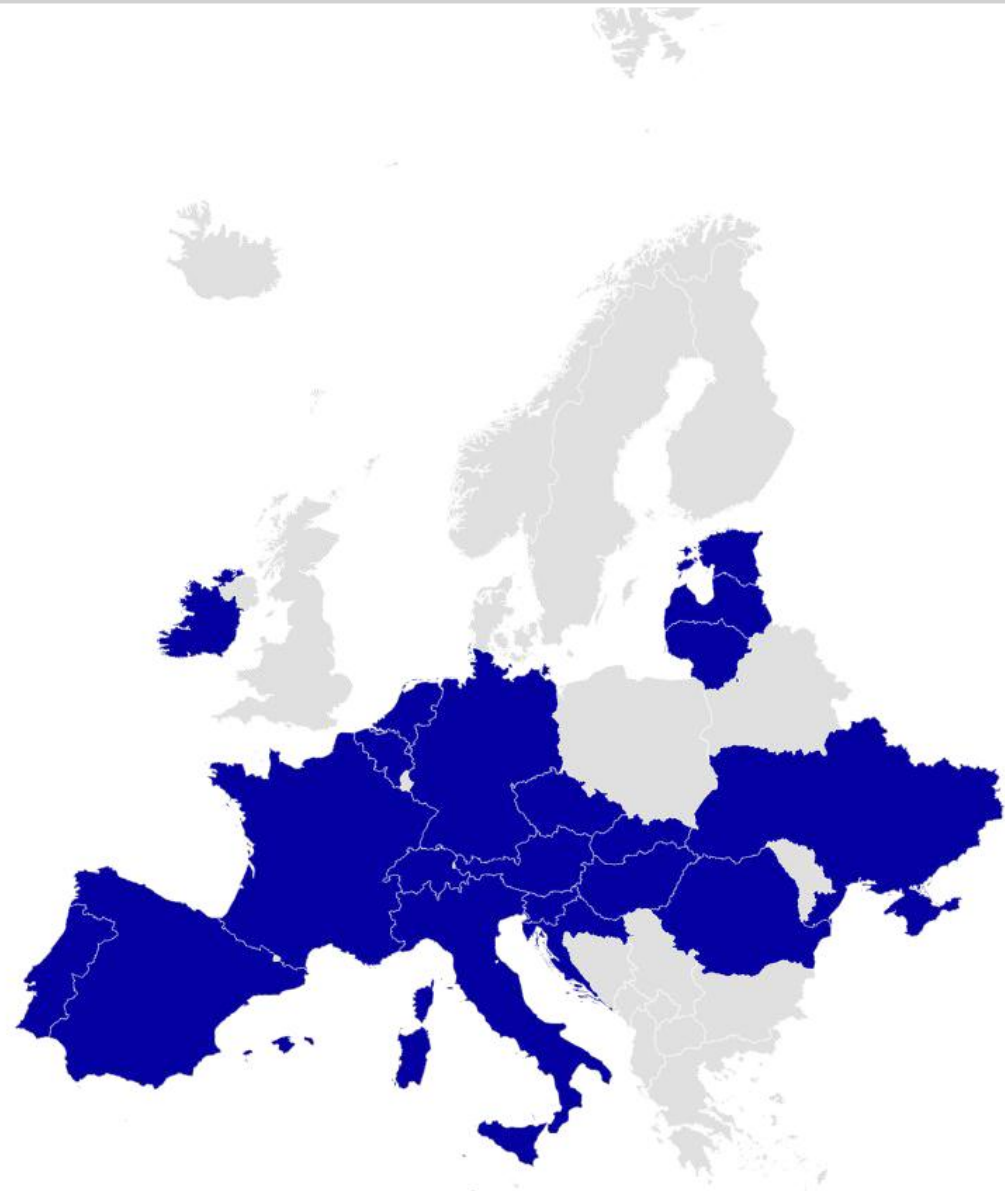
ARCH-E (*European Platform for Architectural Design Competitions*) ir Eiropas mēroga sadarbības projekts un platforma, kas stiprina arhitektūras konkursu kvalitāti, caurspīdīgumu un pieejamību visā Eiropā.

ARCH-E apkopo informāciju par konkursu platformām, skaidro nacionālos regulējumus, savieno profesionālās organizācijas, popularizē labo praksi, un veicina starptautisku sadarbību arhitektūras konkursu jomā.

**Latvijas
Arhitektu
savienība**

Kopš 2026. gada aprīļa Latvija ir daļa no ARCH-E platformas

■ ARHITEKTŪRAS KONKURSU LABĀS PRAKSES VADLĪNIJAS

Jaunās LAS Arhitektūras konkursu vadlīnijas apstiprinātas
2026. gada aprīlī un skatāmas šeit:

<https://www.latarh.lv/konkursi/konkursu-organizesana>

Latvijas
Arhitektu
savienība